

Asia: VM119:00/2018

Selvitys keinoista ehkäistä kotitalouksien velkaantumista

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot mietinnöstä

Suomen Pankin lausunto valtiovarainministeriölle, 19.11.2019

Suomen Pankki kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavan.

1 Yleiset huomiot selvityksestä

Suomen Pankki yhtyy valtiovarainministeriön asettaman työryhmän arvioon, että Suomen viranomaisten keinovalikoimaa luotonannon ja velkaantumisen liiallisen kasvun hillitsemiseksi tulisi laajentaa. Kotitalouksien velkaantuneisuuden muuttuneen rakenteen ja pankkisektorin ulkopuolisten lainanantajien kasvaneen merkityksen vuoksi välineitä tulisi työryhmän ehdotuksen mukaisesti voida kohdistaa muihinkin luotonantajiin kuin luottolaitoksiin ja asuntolainanannon lisäksi myös taloyhtiölainoihin ja kulutusluottoihin.

Suomalaisten kotitalouksien suuri velkaantuneisuus ei muodosta välitöntä uhkaa Suomen rahoitusjärjestelmän vakaudelle mutta altistaa Suomen rahoitusjärjestelmän ja talouden pidemmällä aikavälillä merkittäville järjestelmäriskeille. Ylivelkaantuminen on ongelma osalle kotitalouksista, ja kuluttajaluottoihin liittyvää kuluttajansuojaa on tarpeen vahvistaa.

Kotitalouksien velkaantumiseen määrään ja kasvuun liittyvien pahimmillaan hyvin vakavien ulkoisvaikutusten vuoksi luotonannon ehtojen rajoittamista työryhmän ehdotusten mukaisesti voidaan pitää perusteltuna. Luotonannon rajoittamiseen liittyy kuitenkin lyhyellä aikavälillä hyvinvointitappioita osalle kotitalouksista, joiden kulutus- ja investointimahdollisuudet kapenevat.

Koska ehdotetuilla välineillä on vaikutuksia sekä kotitalouksiin että kokonaistalouteen, välineiden vaikutusten ja kohdentumisen arviointia on tärkeää laajentaa ja kehittää.

EU-maiden rahoitusvakausriskejä arvioiva elin, Euroopan järjestelmäriskikomitea (EJRK), antoi Suomelle vuonna 2016 varoituksen kotitalouksien velkaantumiseen liittyvistä järjestelmäriskeistä ja vuoden 2019 lokakuussa suosituksen riskejä vähentäväksi toimenpiteiksi. EJRK:n keinovalikoimassa suositus on varoitusta järeämpi työkalu. Työryhmän ehdottamien uusien välineiden käyttöönotto toteuttaisi suurelta osin EJRK:n antamat suositukset.

Rahoitusvakauden näkökulmasta sekä kotitalouksien velan suuri määrä että erityisesti luotonannon ja velkaantuneisuuden nopeat kasvuvauhdit voivat synnyttää tai voimistaa rahoitusjärjestelmän ja talouden vakautta uhkaavia järjestelmäriskejä. Empiiristen havaintojen perusteella kotitaloussektorin suureksi kasvanut velkaantuneisuus syventää ja pidentää finanssikriisejä: kokonaistaloudelliset suuret sokit, taantumet tai kriisit saavat tyypillisesti etenkin velkaantuneet kotitaloudet supistamaan rajusti kulutustaan ja investointejaan, mikä vähentää yritysten tarjoamien tuotteiden ja palveluiden kysyntää, lisää työttömyyttä ja vähentää kokonaistuotantoa.

Velkaantuneisuuden aiheuttamien riskien suuruus riippuu myös siitä, millaiset edellytykset raskaimmin velkaantuneilla kotitalouksilla on selviytyä veloistaan, jos joko tulot vähenevät voimakkaasti tai korot nousevat. Kokonaistarkastelussa olisi olennaista arvioida ensisijaisesti tulojen suhdetta velkaan mutta soveltuvin osin huomioida myös kotitalouksien varallisuus.

Kotitaloussektorin runsas velkaantuneisuus on suuri kokonaistaloudellinen riski varsinkin silloin, jos merkittäväällä osalla kotitalouksista on tuloihin nähden suuria velkataakkoja. Kokonaistaloudellinen riski on huomattava myös silloin, kun voimakkaasti velkaantuneiden kotitalouksien nettovarallisuus on pieni ja tulo-riski poikkeuksellisen suuri.

Suomessa pienehkö joukko hyvin velkaisia kotitalouksia vastaa suuresta osasta kotitalouksien kokonaisvelasta. Runsaasti velkaantuneiden kotitalouksien osuus kotitaloussektorin kokonaisvelasta on kasvanut merkittävästi viimeisten vuosikymmenten aikana. Toisaalta nämä kotitaloudet kuuluvat usein ylempiin tuloluokkiin. Näihin tuloluokkiin kuuluvilla kotitalouksilla on usein velkojen lisäksi merkittävää varallisuutta. Työryhmän ehdottamista uusista välineistä erityisesti enimmäisvelkasuhde kohdistuisi runsaimmin velkaantuneisiin kotitalouksiin ja ehkäisisi suurten velkataakkojen kasvua.

Lainanannon ja velkaantumisen poikkeuksellisen nopea kasvu on usein edeltänyt asuntomarkkina-, finanssi- ja talouskriisejä. Useimpiin viime vuosikymmenten tuhoisimmista talouskriiseistä ovat liittyneet erityisesti uudet riskipitoiset ja läpinäkymättömät asuntorahoitusinnovaatiot, asuntoluotonannon ja -kaupan nopea ja voimakas kiihtyminen, asuntohintojen nousu

kestämättömän korkealle tasolle ja lopulta hintojen yliarvostuksen ("asuntohintakuplan") nopea purkautuminen ja asuntokaupan lähes täydellinen tyrehtyminen.

Asuntolainojen laajamittainen pidentyminen nykyisestä kasvattaisi todennäköisesti uusien lainojen keskikokoa ja mahdollistaisi entistä suuremman velkaantuneisuuden, mikä voisi kiihdyttää asuntojen hintojen nousua. Työryhmän ehdottamat välineet voivat jarruttaa tällaista asuntoluotonannon ja asuntojen hintojen toisiaan ruokkivaa haitallista kierrettä, jonka torjumiseen Suomessa ei nykyisin ole käytettävissä riittävän tehokkaita välineitä. Haitallinen kierre voi syntyä, jos yksityisen sektorin pidemmän aikavälin odotukset tuloistaan ja lainanhoitomahdollisuuksistaan muodostuvat epärealistisiksi tai jos kotitaloudet odottavat varallisuus- ja asuntojen hintojen pysyvästi nousevan.

Työryhmän ehdottamien välineiden käyttöönoton ei arvioida kokonaisuutena vaikeuttavan kotitalouksien asuntolainansaantia nykyisestä. Luotonmyöntöehtojen kiristäminen kuitenkin rajoittaisi joidenkin kotitalouksien mahdollisuuksia sopeuttaa kulutustaan yli ajan, mikä aiheuttaisi hyvinvointitappioita osalle kotitalouksista. Asuntolainoihin kohdistuvien välineiden mitoitus vastaa pääosin nykyisiä luotonmyöntökäytäntöjä. Suomen Pankki pitääkin tärkeänä, että välineiden käyttöönotolla ei jarrutettaisi asuntolainanannon kasvuvauhtia nykyiseltä maltilliselta tasoltaan. Lisäksi välineiden käyttöön ehdotettujen joustomahdollisuuksien ansiosta lainanantaja voi luotonmyöntöpäätöksissään ottaa huomioon asiakaskohtaisia tekijöitä.

Muiden luotonantajien kuin luottolaitosten suhteellinen merkitys lainojen myöntäjinä yksityiselle sektorille on kasvanut, ja perinteisen pankkisektorin ulkopuolelta tulevan lainanannon arvioidaan vastaisuudessa edelleen kasvavan. Ehdotetut välineet kohdistuisivat tasapuolisesti eri lainanantajiin ja reagoisivat luotonannon rakenteen käynnissä olevaan muutokseen. Välineitä voidaan pitää luonteeltaan pitkälti ennaltaehkäisevinä toimina, joiden käyttöönotolla voitaisiin ehkäistä velkaantumiseen liittyvien riskien kasvua Suomessa.

Julkisessa keskustelussa on esitetty näkemyksiä, että ehdotettujen välineiden käyttöönotto voisi vaikeuttaa asunnon hankintaa erityisesti kasvukeskuksista ja siten heikentää kotitalouksien kannustimia muuttaa työn perässä matalien asuntohintojen alueilta korkeampien asuntohintojen alueille.

Asuntojen hintojen alueellinen eriytyminen on kaupungistumiseen liittyvä maailmanlaajuinen ilmiö. Rahoitusvakauden kannalta tärkeistä uudistuksista pidättäytyminen olisi väärä ja tehoton tapa reagoida tähän rakenteelliseen muutokseen. Työvoiman liikkuvuutta ja asuntohintojen tasapainoista alueellista kehitystä tuetaan paremmin erityisesti huolehtimalla asuntojen riittävästä tarjonnasta kasvavilla alueilla.

Asuntoluotonantoon kohdistuva sääntely vaikuttaa välillisesti myös vuokra-asuntomarkkinoille ja vuokriin. Makrovakausvälineiden käyttöä koskevissa vaiku-tusarvioissa tulisi vastaisuudessa ottaa välineiden välilliset vaikutukset nykyistä kattavammin huomioon.

2. Työryhmän ehdottamat uudet välineet ja niiden mitoitus

2.1 Enimmäisvelkasuhde

Suomen Pankki kannattaa työryhmän ehdotusta ottaa Suomessa käyttöön enimmäisvelkasuhde (debt-to-income cap, DTI). Vaatimus rajoittaisi kotitalouden ottaman uuden asuntolainan tai kulutusluoton enimmäiskokoa ja sitä kautta kotitalouden kokonaisvelkaantumista siten, ettei uuden lainan ja kotitalouden muiden velkojen yhteismäärä suhteessa kotitalouden tuloihin ylittäisi tälle suhdeluvulle asetettavaa ylärajaa lainan myöntöhetkellä.

Suomen makrovakausvälineistöstä puuttuu enimmäisvelkasuhteen kaltainen väline, jolla parannetaan kotitalouksien kykyä suoriutua lainojensa takaisinmaksusta korkoineen tulo- tai korkoriskin realisoituessa. Enimmäisvelkasuhde vahvistaisi kotitalouksien ja lainanantajien häiriönsietokykyä, ehkäisisi kotitalouksien velkaantumisen kasvua ja voisi ainakin jossain määrin hillitä asuntohintojen liiallista nousua.

Suomen Pankki kannattaa työryhmän ehdotuksia, että enimmäisvelkasuhteen suuruus asetettaisiin 450 prosenttiin suhteessa lainanhakijan bruttovuosituloihin ja että lainanantaja saisi neljännesvuosijaksolla myöntää enintään 15 % lainavolyymistaan sellaisille lainanhakijoille, joiden velkasuhteet ovat suuremmat tai muodostuvat lainan myötä suuremmiksi kuin 450 %. Joustovaran ansiosta lainanantaja voisi ottaa lainanmyöntöpäätöksissään huomioon kotitalouden varallisuuden ja odotetun tulokehityksen kaltaisia lainanhoitokykyyn vaikuttavia tekijöitä. Samoin Suomen Pankki kannattaa ehdotusta, jonka mukaan Finanssivalvonnan johtokunta voisi rahoitusvakausperustein joko alentaa tai korottaa enimmäisvelkasuhdetta koskevaa rajoitetta enintään 50 prosenttiyksiköllä lähtötasoltaan. Vaatimuksen mitoitukseen liittyvää vaikutusanalyysiä on tarpeen edelleen kehittää välineen käytön tukemiseksi.

Enimmäisvelkasuhde on työryhmän ehdotuksen mukaisesti perusteltua asettaa siten, että suhdeluvun laskennassa otetaan huomioon lainanhakijan asunto- ja taloyhtiölainat sekä kulutusluotot ja että vaatimus kohdistetaan luottolaitosten lisäksi myös työryhmän ehdottamalla tavalla muihin lainanantajiin. Samalla huolehditaan luottolaitosten ja muiden lainanantajien tasapuolisen kilpailun edellytyksistä.

Suomen Pankki yhtyy työryhmän näkemykseen, että enimmäisvelkasuhde on tarkoituksenmukaisin selvityksessä tarkastelluista vaihtoehtoisista velan tai velanhoitorasituksen ja tulojen suhdetta rajoittavista välineistä. Enimmäisvelkasuhde on laajuudeltaan kattavampi kuin pelkän asuntolainan tai asuntolainan hoitokulujen ja tulojen suhteen rajoitteet. Lisäksi vaatimus on helpompi laskea ja valvoa kuin vastaava kokonaisvelanhoitokuluihin sidottu rajoite.

Työryhmän raportissa esitetään pankkien toimittamaan aineistoon perustuvia laskelmia enimmäisvelkasuhteen asettamisen arvioiduista vaikutuksista luotonantoon. Uusien välineiden todellisiin vaikutuksiin liittyy kuitenkin aina epävarmuutta, sillä lainanottajien ja -myöntäjien reagointia uusiin vaatimuksiin ei voida täysin ennakoida. Erityisesti kokonaistaloudellisia vaikutuksia on varsin vaikea arvioida. Nämä epävarmuudet puoltavatkin työryhmän ehdotusten mukaisesti välineen maltillista kalibrointia ja lainanantajille sallittavaa riittävää joustonvaraa välineen käytössä.

Suomen Pankki arvioi ehdotettujen välineiden pitkän aikavälin kokonaistaloudelliset vaikutukset positiivisiksi, sillä välineiden käyttöönotto vähentäisi liialliseen velkaantumiseen liittyviä järjestelmäriskejä ja pienentäisi finanssikriisien todennäköisyyttä ja syvyyttä. Käyttöönoton yhteydessä välineillä voi olla talouskehitystä hidastava vaikutus. Erityisesti sellaisissa tilanteissa, joissa rahoitusjärjestelmän ylikuumentumisen vaara on todellinen, välineiden aikaansaama luotonannon ja sitä kautta talouskasvun maltillinen hidastuminen voisi kuitenkin olla talouden kokonaisedun mukaista. Noususuhdannetta seuraava talouden heikentyminen puolestaan jäisi lievemmäksi, jos kotitalouksien haavoittuvuudet ja velkataakka eivät enimmäisvelkasuhteen ansiosta pääsisi kasvamaan kestävämmän suuriksi.

Viranomaisten tekemässä makrovakausanalyysissä on tarpeen laajentaa ja syventää arviolaskelmia niin enimmäisvelkasuhteen kuin työryhmän ehdottamien muidenkin yksittäisten välineiden käyttöönoton vaikutuksista samoin kuin välineiden yhteisvaikutuksista. Koska välineiden käyttöönotolla voi lyhyellä aikavälillä olla niin positiivisia kuin negatiivisia kokonaistaloudellisia ja kotitalouskohtaisia vaikutuksia, välineiden vaikutusten huolellinen arviointi on ensiarvoisen tärkeää. Myös mahdollisuuksia asettaa enimmäisvelkasuhde vastasyklisesti ja siihen tarkoitukseen sopivia mittareita on syytä arvioida. Lisäksi enimmäisvelkasuhteen yhteisvaikutuksia etenkin olemassa olevan, lainojen enimmäisluototussuhdetta koskevan sääntelyn kanssa on syytä selvittää tarkemmin. Nämä kaksi luotonantoa rajoittavaa välinettä saattavat vaikuttaa eri tavoin luottosyklin eri vaiheissa riippuen siitä, kumpi niistä on sitovampi rajoite.

Positiivisen luottotietorekisterin käyttöönotto tukisi osaltaan velkasuhteiden laskentaa ja enimmäisvelkasuhteen noudattamisen valvontaa. Vaatimuksen soveltaminen ei kuitenkaan vaadi positiivisen luottotietorekisterin käyttöönottoa, vaan lainanantaja voi laskea lainanhakijoiden velkasuhteen omien tietojensa, hakijan ilmoittamien tietojen ja muiden lainanantajien keräämien lainanottajan velkoja ja tuloja koskevien tietojen pohjalta, kuten joissakin EU-maissa tehdään.

2.2 Asuntolainojen enimmäistakaisinmaksuaika

Suomen Pankki kannattaa työryhmän ehdottamaa asuntolainojen 25 vuoden enimmäistakaisinmaksuaikaa ja lainanantajille ehdotettua oikeutta myöntää yli 25 vuoden pituisia asuntolainoja neljännesvuosijaksolla enintään sellainen määrä, joka vastaa 10 prosenttia lainanantajan jaksolla myöntämien lainojen volyymistä. Suomessa myönnettävistä asuntolainoista vain pieni osa on yli 25 vuoden mittaisia, joten työryhmän ehdotus pääosin sallisi asuntolainojen vallitsevat pituudet.

Työryhmän ehdottama joustonvara sallisi lainanantajalle mahdollisuuden ottaa lainanmyöntöpäätöksissään harkintansa mukaan huomioon sellaiset lainanhakijakohtaiset tekijät, jotka puoltavat yli 25 vuoden pituisten lainojen myöntämistä osalle lainanhakijoista.

Asuntolainojen piteneminen on muun muassa Suomessa ja Ruotsissa ollut yhteydessä kotitalouksien asuntovelkaantuneisuuden kasvuun. Vielä 1990-luvun loppupuolella uudet asuntolainat olivat Suomessa tyypillisesti 10–15 vuoden mittaisia, mutta 2010-luvulla uuden asuntolainan pituus on tyypillisesti ollut 20 tai 25 vuotta. Samalla aikavälillä kotitalouksien asuntovelkaantuneisuus kaksinkertaistui. Ruotsissa asuntoluotot pidentyivät, kotitalouksien velkaantuneisuus kasvoi ja asuntohinnat nousivat vielä selvästi enemmän kuin Suomessa.

Suomessa nykyisin käytössä oleva asuntolainojen enimmäisluototussuhde ja työryhmän ehdottama enimmäisvelkasuhde rajoittavat asuntolainan enimmäiskokoa ja kotitalouden velkaantuneisuutta lainanmyöntöhetkellä. Asuntolainan enimmäistakaisinmaksuajan mukainen lainan säännöllinen lyhentäminen puolestaan pienentäisi jäljellä olevaa asuntolainaa ja kotitalouden velkaantuneisuutta lainan juoksuaikana ja siten vähentäisi kotitalouden altistumista maksukykyyn kohdistuville riskeille. Toisaalta asuntolainojen takaisinmaksuajan rajaaminen voi heikentää kotitalouksien mahdollisuutta sopeuttaa kulutustaan talouden suhdannevaihteluihin lainan juoksuaikana sekä rajoittaa joidenkin kotitalouksien mahdollisuuksia hajauttaa varallisuutta muihin omaisuuslajeihin kuin asuntovarallisuuteen. Asuntolainojen takaisinmaksuaikoja ei siksi ole syytä huomattavasti rajoittaa vallitsevista käytännöistä, ja riittävästä joustonvarasta lainanantajille on tarpeen huolehtia.

2.3 Taloyhtiölainoihin kohdistettavat vaatimukset

Suomen Pankki katsoo, että uudisrakentamisen rahoittamiseen käytettäviin taloyhtiölainoihin ja niiden velkaosuuksiin tulisi asunnon hankinnan rahoitukseen käytettävien lainatuotteiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi lähtökohtaisesti soveltaa samoja tai samankaltaisia makrovakausvälineitä kuin asuntolainoihin.

Taloyhtiölainojen takaisinmaksun osalta Suomen Pankki kannattaa työryhmän ehdotusta, että asuntoyhteisöille myönnetyt lainasopimukset eivät saisi sisältää ehtoja, joiden perusteella luoton takaisinmaksuaika olisi pidempi kuin 25 vuotta. Jos asuntolainojen enimmäistakaisinmaksuaikaa päätettäisiin työryhmän ehdotuksen mukaisesti rajoittaa, yhtä tiukka vaatimus olisi perusteltua

kohdistaa myös taloyhtiölainoihin. Taloyhtiölainojen enimmäispituus ehkäisisi taloyhtiölainojen koon kasvua ja asuntolainojen enimmäistakaisinmaksuajan kiertämistä.

Suomen Pankki yhtyy työryhmän näkemykseen, että taloyhtiölainojen lyhennysvapaat laina-ajan alussa heikentävät osaltaan kotitalouksien kykyä arvioida yhtiölainojen hoitokustannuksia ja saattavat houkutella osan kotitalouksista ostamaan lainan- ja vastikkeenhoitokykyynsä nähden hyvin kalliin asunnon, mikä kasvattaa kotitalouden velkataakkaa ja altistaa kotitalouksia ja kansantaloutta suureen velkaantuneisuuteen liittyville riskeille. Lisäksi Suomen Pankki katsoo, että uudiskohteiden markkinointiin ja taloyhtiölainojen todellisten hoitomenojen ilmoittamiseen tulisi puuttua kuluttajansuojasääntelyn keinoin.

Yksittäisten kotitalouksien tarve lyhennysvapaisiin tulisi ensisijaisesti järjestää kotitalouksille myönnettävien asuntolainojen kautta, jolloin asiakas ja pankki voivat sopia ja räätälöidä joustonvaran asiakkaan tarpeiden mukaan.

Suomen Pankki kannattaa ehdotusta asettaa uudisrakentamista varten asuntoyhteisöille myönnettäville lainoille 60 prosentin suuruinen enimmäisluotto-osuus. Vaatimus hillitsisi kotitalouksien velkaantuneisuuden kasvua ja kotitalouksien altistumista taloyhtiölainojen riskeille, kuten korkojen nousulle, lyhennysvapaiden päättymisestä johtuvalle velanhoitokustannusten kasvulle ja osakkaiden viimekätiselle yhteisvastuulle taloyhtiön lainasta.

Taloyhtiölainojen lisääntynyt käyttö on saattanut osaltaan vauhdittaa rakentamista vuonna 2015 alkaneessa uudisrakentamisen noususuhdanteessa. Enimmäisluotto-osuuden asettaminen maltilliselle 60 prosentin tasolle mahdollistaisi edelleen taloyhtiölainojen merkittävän käytön uudisrakentamisen rahoitusmuotona.

2.4 Kulutusluotonantoon kohdistettavat vaatimukset

Kulutusluottojen merkitys kotitalouksien velkaantumisessa on viime vuosina kasvanut etenkin vakuudettomien kulutusluottojen määrän kasvun myötä. Muut luotonantajat kuin kotimaiset luottolaitokset – muun muassa pienlainaajat ja ulkomaiset digipankit – ovat kasvattaneet suhteellista merkitystään kulutusluottojen myöntäjinä. Kulutusluotonannon kasvaneen merkityksen ja muuttuneen luonteen vuoksi kulutusluotonannon valvontaa on tarpeen vahvistaa. Työryhmän kulutusluotonantoa koskevista ehdotuksista erityisen perusteltuna voidaankin pitää kulutusluotonantoa koskevien Finanssivalvonnan valvontavastuiden laajentamista.

Kulutusluottoihin liittyvä ylivelkaantuminen on Suomessa vakava yhteiskunnallinen ongelma, ja velkojensa kanssa ongelmiin joutuneiden velkamäärät ovat kasvaneet nopeasti viimeisen kahden vuoden aikana. Luottoja myönnetään yhä useammin henkilöille, joiden luottokelpoisuus ja lainanhoitokyky ovat heikkoja. Suuri osa ylivelkaantuneista on ajautunut velkakierteeseen, jossa

vanhoja velkoja hoidetaan uusilla luotoilla. Velkaongelmia ovat aiheuttaneet erityisesti tili- ja kertaluotot, joihin kuuluvat pikaluotot, luottokorttiluotot, osamaksuluotot ja vakuudelliset kuluttajaluotot.

Kulutusluottojen kautta tapahtuvaa ylivelkaantuneisuutta voitaisiin osaltaan rajoittaa työryhmän esittämällä enimmäisvelkasuhteella, jos kulutusluotot sisällytettäisiin työryhmän ehdotuksen mukaisesti lainanhakijoiden velkasuhteiden laskentaan. Positiivisen luottotietorekisterin perustaminen Suomeen ja kulutusluottojen kattava raportointi rekisteriin tehostaisi osaltaan kulutusluotonannon kautta tapahtuvan ylivelkaantumisen torjumista.

Kulutusluottojen myöntäminen luottokelpoisuudeltaan ja lainanhoitokyvyltään hyvin heikoille lainanhakijoille lisää näiden lainanhakijoiden ylivelkaantumisen, velkaantumiskiirteen ja taloudellisen ahdingon riskejä. Erityisesti näiden haavoittuvimpien lainanhakijoiden suojelemiseksi Suomen Pankki kannattaa työryhmän ehdotusta, jonka mukaan Finanssivalvonnalle annettaisiin valtuus määritellä kulutusluotonhakijan maksukyvyttömyyden todennäköisyysparametrille yläraja, joka estäisi luoton myöntämisen sellaisille luotonhakijoille joiden maksukyvyttömyyden arvioitu todennäköisyys on ylärajaa suurempi.

Kunnioitavasti,

Marja Nykänen

johtokunnan varapuheenjohtaja

Katja Taipalus

osastopäällikkö

Huomiot keskeisistä ehdotuksista

-

1. Laki luottolaitostoinnasta annetun lain muuttamisesta

-

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

-

3. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

-

4. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

-

5. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 5 luvun 1 §:n ja 7 luvun 1 §:n muuttamisesta

-

6. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta

-

Oikeusministeriön asetus kuluttajan luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävistä oletuksista

-

Vauhkonen Jukka
Suomen Pankki